

Museumvereniging
Jaarplan 2019

Musea

Van publiek belang

In onze snel veranderende samenleving vertellen musea verhalen die we niet mogen vergeten. Met hun collecties verrassen en verrijken musea bezoekers, gemeenschappen en de maatschappij als geheel.

Samen met ruim 400 musea versterken we als Museumvereniging, de brancheorganisatie van musea in Nederland, het publiek belang van musea.

Leeswijzer

De structuur van het jaarplan 2019 volgt die van het beleidsplan 2017-2019 'Musea. Van publiek belang'. Dit jaarplan bevat een schematische weergave van de activiteiten in 2019 die bijdragen aan het realiseren van de beleidsdoelen.

Actualiteit: Nederland waardeert weer musea

1. Activiteiten
2. Interne organisatie
3. Geconsolideerde begroting 2019

Bijlage: Evaluatie realisatie fusiedoelen

Nederland waardeert weer musea

Het is tijd voor herijking van het publieke belang van musea voor onze samenleving. De ruim 400 Nederlandse musea hebben in financieel lastige jaren begrip, veerkracht en daadkracht getoond. De forse bezuinigingen zijn grotendeels opgevangen door een ondernemender aanpak. Het eigen inkomen van musea is daardoor voor het eerst hoger dan de ontvangen subsidies. En belangrijker: meer mensen bezoeken onze musea. De afgelopen vier jaar is het aantal museumbezoeken met 30% gestegen!

De keerzijde is dat steeds meer middelgrote en kleine musea het erg lastig hebben. Maar ook die veelal plaatselijke en regionale musea doen er toe in een sterk en gevarieerd museumveld. Want alleen samen vertellen musea het hele verhaal. Alleen samen kunnen en moeten we het draagvlak voor musea versterken en het verdienvermogen van de sector vergroten. Om die maatschappelijke taak kwalitatief uit te kunnen blijven voeren, dragen we een gezamenlijke verantwoordelijkheid: musea én politiek!

Musea zijn er voor iedereen

2019 wordt doorslaggevend voor de museumsector. Een jaar waarin musea zich gezamenlijk blijven inzetten voor meer diversiteit en inclusiviteit. Voor een sterkere binding van de gehele samenleving met museale collecties. En voor meer diversiteit in werkgelegenheid voor 40.000 mensen in de sector.

Ook in politiek opzicht wordt 2019 een belangrijk jaar voor onze sector. De verkiezingen voor Provinciale Staten bepalen de samenstelling van de Eerste Kamer en we gaan naar de stembus voor het Europees Parlement. Het is de hoogste tijd dat de waardering voor musea weer openlijk door verschillende politieke partijen wordt erkend.

Nu het weer financieel beter gaat met Nederland is het goed om te merken dat de landelijke politiek de musea ook weer meer waardeert, maar dat is op lokaal en provinciaal niveau nog niet vanzelfsprekend. Eerste en hoopgevende aanzetten zijn gegeven in het regeerakkoord, de visiebrief van Minister Van Engelshoven en in het sectoradvies van de Raad voor Cultuur. De daaruit voortvloeiende zienswijze op het museumbestel vanaf 2021 zal bepalend zijn voor de werkelijke waardering - en dus toekomst - van musea in ons land. Werk aan de winkel!

Musea zijn juist nu van publiek belang

“Een sterkere binding van álle inwoners van ons land met de collectie Nederland,” is de kern van het jaarplan 2019. Waardoor we ook hen willen verrassen die niet zo snel een museum bezoeken. Want een ieder heeft recht om geïnspireerd en geconfronteerd te worden met ons gezamenlijke erfgoed en met het grote verhaal van de mensheid en de wonderen van techniek en natuur. Omdat dit verhaal mede richting geeft aan wie we zijn en waar we naartoe gaan. Het is bovendien cruciaal voor een breed en blijvend draagvlak voor musea in Nederland.

Musea tonen het (potentiële) publiek daarom telkens hun toegevoegde waarde die bestaat uit vijf aspecten:

1. **Verwonderen:** musea zijn schatkamers en vormen het geheugen van stad, streek en van ons land;
2. **Verbinden:** in musea heb je onvergetelijke ontmoetingen;
3. **Ontwikkelen:** in musea komt onderwijs tot leven.
4. **Beleven:** musea bieden bijzondere ervaringen.
5. **Verrijken:** musea verbeteren de leefbaarheid van de omgeving en dragen zo bij aan welvaart en welbevinden.

Doelstellingen jaarplan 2019

Samen met alle ruim 400 leden zet de vereniging zich in voor:

- Een stevig draagvlak voor musea.
Door de collectieve belangen te behartigen.
- Een groter verdienvermogen voor musea.
Door musea collectief te promoten.
- Een sector die kwaliteit levert.
Door een platform voor deskundigheid en kwaliteit te bieden.

Deze drieslag is ook herkenbaar in het beleidsplan 2017-2019 ‘Musea. Van publiek belang.’ Hierin zijn de beleidsdoelen, uitdagingen en de strategie geformuleerd om het publieke belang van musea uit te dragen. In 2017 lag daarbij de focus op een sterk museumveld, in 2018 op een meer divers museumpubliek. En in 2019 is dat dus een sterkere binding tussen de hele bevolking, niemand uitgezonderd, en de museumcollecties van Nederland. Dat kan alleen samen en dat kan alleen met een hernieuwde en uitgesproken waardering door de politiek. Want musea verbinden – juist nu! - ons land in diversiteit en identiteit.

1. Activiteiten

/Beleidsdoelen\

/Uitdagingen 2017 -2019\

Jaarplan 2019	Het versterken van het draagvlak voor musea	Het vergroten van het verdienvermogen van musea	Het verhogen van de kwaliteit van het museumbedrijf
Een sterk museumveld	<ol style="list-style-type: none"> 1. Vieren van de Dag van de Vrijwilliger 2. Inzet: museale kwaliteit staat voorop 3. Effectieve partnerschappen aangaan 4. Regionale profielen voor cultuur 	<ol style="list-style-type: none"> 5. Werken in musea verrijkt je leven 6. Kring Werkgeverschap 	<ol style="list-style-type: none"> 7. 40.000 museummedewerkers verenigd in een levendig platform voor deskundigheid 8. Ethische code voor musea
Een meer divers publiek	<ol style="list-style-type: none"> 9. In musea komt onderwijs tot leven 10. International Museums Day: 18 mei 	<ol style="list-style-type: none"> 11. Museumkids: wie de jeugd heeft, heeft de toekomst 12. Zichtbaarheid collecties in Nederland 	<ol style="list-style-type: none"> 13. Verscheidenheid: voor elk wat wils 14. Code Culturele Diversiteit als vertrekpunt
Een sterkere binding van alle inwoners van ons land met de collectie Nederland	<ol style="list-style-type: none"> 15. Nationale Museumweek: ontdek samen ons échte goud. Dichterbij dan je denkt! 16. Digitale domein: gratis toegang, groot bereik 	<ol style="list-style-type: none"> 17. Meer bezoekbeleving met je Museumkaart 	<ol style="list-style-type: none"> 18. Verzamelen en ontzamen van museale objecten
Generieke activiteiten	<ol style="list-style-type: none"> 19. Kring Rijksmusea 20. Actief in externe netwerken 21. Volop verkiezingen in 2019 	<ol style="list-style-type: none"> 22. Museumkaart verrijkt ook musea 	<ol style="list-style-type: none"> 23. Kwaliteitsnormen 24. Restitutie en repatriëring van collecties 25. Museumcijfers

/Beleidsdoelen\

Jaarplan 2019

Het versterken van het draagvlak voor musea

Het vergroten van het verdienvermogen van musea

Het verhogen van de kwaliteit van het museumbedrijf

Een sterk museumveld

1. Vieren van de Dag van de Vrijwilliger

- In het zonnetje zetten van bijna 27.000 mensen die vrijwillig maar niet vrijblijvend in musea werken en het werven van nieuwe vrijwilligers
- De inzet van vrijwilligers vertegenwoordigt jaarlijks tussen 56 en 117 miljoen euro
- Formaliseren inzet vrijwilliger in contract

2. Inzet: museale kwaliteit staat voorop

- Inzet om museale praktijk leidend te laten zijn in beoordelingskaders bij aanvragen en verantwoorden (overheids)subsidies
- Rol en waarde van het museum voor de gemeenschap, collegiale beoordeling en 360 graden feedback belanghebbenden meewegen

3. Effectieve partnerschappen aangaan

- Onderzoek criteria voor partnerships vanuit efficiency met bedrijfsleven en tussen musea
- Oriëntatie op partnerships met supermarkt-ketens, online veilingen en stadspassen voor effectieve verbreding van het publieksbereik

4. Regionale profielen voor cultuur

- In 2019 en 2020 jaarlijks 2 miljoen euro beschikbaar in aanloop naar nieuw bestel
- Monitoren proeftuinen en aansluiting musea

5. Werken in musea verrijkt je leven

- Uitvoeren arbeidsmarktagenda voor de sector
- Starten met het versterken van het sectorale arbeidsmarktprofiel o.a. door verkennen aansluiting International Museum Workers Day
- Inzetten op inclusief personeelsbeleid met aandacht voor duurzame inzetbaarheid
- MBO instroom en proef met maatschappelijke diensttijd bij musea in Zuid-Holland
- Redelijke en billijke honorering zelfstandigen, mede vanuit extra middelen Mondriaanfonds
- Gratis plaatsen van museumvacatures op online en social media kanalen van de vereniging
- Jaarlijkse uitreiking Museumtalentprijs van het Jaar in samenwerking met de Rijkdienst voor Cultureel Erfgoed en het Mondriaanfonds

6. Kring Werkgeverschap

- Ongeveer de helft van alle arbeidscontracten wordt afgesloten op grond van de Museum cao; zij zijn werkzaam bij een vijfde van de achterban
- Vernieuwing van de Museum cao is een continu proces; onderhandelingsdelegatie blijft betrokken
- Aandacht voor eigentijdse functiewaardering, beoordeling en beloning als stimulans voor gezonde in-, door- en uitstroom in de sector

7. 40.000 museummedewerkers verenigd in een levendig platform voor deskundigheid

- Meer samenhang van Museumvisie, leden-communicatie en evenementen zoals congres, kennis(mid)dag, secties, financiële en p&o commissies rijksmusea, regiobijeenkomsten
- Advisering door Programmaraad over inhoud en vorm van het platform met medewerking van verschillende kerngroepen
- Laatste nummer Museumvisie verschijnt 1 maart
- Congres (strategie ontwikkeling) en kennisdag (praktijkvoorbeelden) op 3 en 4 oktober in Kerkrade zetten publiek én collecties centraal
- Uitwisselen van kennis en ervaring door delen van goede voorbeelden en online netwerken
- Discussies over zienswijzen rond actuele thema's in het politieke en publieke debat
- Verkennen van wensen en mogelijkheden van een Museumkaart voor alle medewerkers

8. Ethische code voor musea

- Ondersteunen van de Ethische Code Commissie door menskracht en middelen van de vereniging
- Nog aanpassen op afstoten conform Erfgoedwet
- Periodieke afstemming met NIOD over collecties waarvan herkomst door nazaten/nabestaanden betwist kan worden (kolonisatie, WOII)

9. In musea komt onderwijs tot leven

- Derde editie Museumeducatieprijs in opdracht van OCW voor beste educatieve samenwerkingen tussen musea en basisscholen naar oordeel van een vakjury
- Aanbod primair onderwijs zichtbaar maken via museumkids.nl
- Lobby bij OCW voor oormerking van de middelen in de prestatiebox primair onderwijs die voor museumbezoek bedoeld zijn
- Kidsproof musea extra belichten bij overheden
- Voor educatie voor alle leeftijden is een verkenning van een kwaliteitskeurmerk voor rondleiders zinvol

10. International Museums Day: 18 mei

- Jaarlijkse uitreiking BankGiro Loterij Museumprijs door Prins Bernhard Cultuurfonds, publieksprijs van 100.000 euro op voordracht van vakjury, ter beschikking gesteld door de BankGiro Loterij
- In 2019 voor het meest publieksvriendelijke museum van Nederland
- Stimuleren aanmeldingen door musea en oproep om te stemmen aan Museumkaarthouders voor de editie 2020
- Overleg over het thema en de samenstelling van de vakjury voor de editie 2021

11. Museumkids: wie de jeugd heeft, heeft de toekomst

- Circa twee miljoen kinderen t/m 12 jaar in NL van wie meer dan 130.000 met een Museumkidskaart
- Elk jaar opnieuw werven Museuminspecteurs, die in een spannende competitie strijden om de titel
- Digitaal platform met mascotte Tikkit, aangevuld met vlogs door kinderen, verdienen badges en mini games en verrijkt met aanbod in musea van verjaardagsfeestjes
- Colleges MuseumJeugdUniversiteit in alle kidsproof musea en verkenning Summerschool
- Museumkidsweek in de herfstvakantie met extra aandacht voor kidsproof musea
- Kidskiezencultuur.nl met kwaliteitsaanbod voor jeugd door o.a. Museumkids, Cinekid, NAPK

12. Zichtbaarheid collecties in Nederland

- Versterken positie collectiebeheer en -onderzoek o.a. door een conferentie met overheden, want de werkdruk is aantoonbaar gestegen en kennis stroomt uit door de vergrijzing en dat kan leiden tot een kleinere basis voor aansprekende tentoonstellingen
- Voorbereiden inbreng musea voor evaluatie van de subsidieregeling indemniteit bruiklenen 2016 van de Rijkdienst voor Cultureel Erfgoed en lobby voor verruiming van de regeling

13. Verscheidenheid: voor elk wat wils

- Lobby voor periodieke meting (door OCW, SCP, CBS) naar diversiteit van de cultuurgebruikers
- Studio I, platform voor inclusieve cultuur biedt musea handreikingen die net als andere goede voorbeelden via het ledenplatform zijn te vinden
- Nulmeting diversiteit kaarthouders en uitbreiding Museumkaart dashboard voor doorlopend inzicht
- Experimenten om nieuwe publieksgroepen te bereiken met enkele musea in voorsteden, meerderheid/minderheid steden, grootstedelijke provinciegemeenten en gemeenten met een specifieke grote minderheidsgroep

14. Code Culturele Diversiteit als vertrekpunt

- De code is met onze medewerking tot stand gebracht en verdient actualisering
- In het Actieplan Cultuur & Creatief Inclusief werken de brancheverenigingen in de culturele en creatieve sector met LKCA en de rijkscultuurfondsen samen; dit wordt ondersteund door OCW en het VSB Fonds.
- Jaarlijkse Award voor een baanbrekend initiatief waarmee met succes stappen zijn gezet om cultuur en creativiteit inclusief te maken
- Digitaal platform met een scan op inclusiviteit, wegwijzer in het trainingsaanbod en allerlei andere nuttige informatie

Een meer divers publiek

/Beleidsdoelen\

Jaarplan 2019

Het versterken van het draagvlak voor musea

Het vergroten van het verdienvermogen van musea

Het verhogen van de kwaliteit van het museumbedrijf

Een sterkere binding van alle inwoners van ons land met de collectie Nederland

15. Nationale Museumweek: ontdek samen ons échte goud. Dichterbij dan je denkt!

- Vijfde editie van 8 t/m 14 april
- Vooral voor de helft van Nederland die zelden of nooit musea bezoekt en voor beïnvloeding van de politieke opinie
- Eén Gouden Pronkstuk met enkele evenementen
- In elke provincie een Pop Up Museum in het voortgezet onderwijs waarvan vier in Goud
- Twee Golden Hours voor millennials
- Museumkidswedstrijd in kidsproof musea
- MuseumkaartMatch evenementen actieve senioren
- Museumweek nieuwsbulletins op SublimeFM
- Activiteiten aanbod in 400 musea o.a. Goudeerlijke leugen, Gouden pubquiz, rondleidingen, workshops

16. Digitale domein: gratis toegang, groot bereik

- Uitvoeren mediaplan musea & mensen: online, sociale media, radio/tv op eigen, regionale, landelijke, publieke en commerciële kanalen met inzet van eigentijds middelen o.a. vlogs, podcasts
- Lobby voor extra middelen en voor musea gunstige regelingen bij OCW en Europese Unie
- Stimuleren van samenwerkingsverbanden in digitale domein vanwege achterstand Nederlandse musea

17. Meer bezoekbeleving met je Museumkaart

- Informeren via museumkaart.nl: verrijken content, meertalig voor toegankelijkheid inwoners lidstaten Europese Unie
- Inspireren door Museumtips: verfijnen segmentatie, passende frequentie, relevante mix van musea en activiteiten
- MijnMuseumkaart maakt kaarthouders tot ambassadeurs van musea (bezoekagenda samenstellen, uitnodigen, reserveren)
- Vind je ideale gezelschap voor museumbezoek op MuseumkaartMatch of neem deel aan speciale evenementen in musea: in januari voor millennials, tijdens de Nationale Museumweek en eind juni voor actieve senioren en tijdens de Museumkidsweek voor gezinnen
- Museumkaart App biedt eenvoudig en eigentijds toegang zonder risico op ongeoorloofd gebruik
- Onderzoek naar uitbreiding dienstverlening aan kaarthouders in museumhoreca en (web)winkels
- Pilot met de Utrecht Regio Pass die Museumkaartbezoek aan reizen met het openbaar vervoer via creditcards koppelt.
- Pilots over de landsgrenzen: met Museumpas in België en met musea in Limburgse grensstreek

18. Verzamelen en ontzamen van museale objecten

- Voorbereiding herziening LAMO i.s.m. musea, Museumregister en –consulenten
- Financiële prikkel afstoten objecten door matching bijdrage Mondriaanfonds uit bestemmingsreserve
- Stimuleren op voor publiek toegankelijke wijze afstoten van objecten die LAMO procedure hebben doorlopen
- Lobby voor versterken aankoopfondsen en in stand houden voordelen Geefwet

19. Kring Rijksmusea

- Bekostiging rijksmusea: toerekening van bestaande middelen aan functies (behoud & beheer, publieksactiviteiten) en bepalen van de inzet voor de volgende cultuurnotaperiode
- Huisvestingsel: monitoren rol Rijksvastgoedbedrijf
- Norm voor weerstandvermogen stelt voorbeeld aan subsidiënten in den lande
- Vennootschapsbelasting: eenduidigheid over belastingplicht en grondslag winstbelasting

20. Actief in externe netwerken

- In contact met volksvertegenwoordigers in beide Kamers en met bewindslieden en ministeries van o.a. OCW, Financiën, Binnenlandse Zaken
- Op nationaal niveau voor een duurzaam vestigings- en ondernemersklimaat voor musea: Gastvrij Nederland (toerisme, horeca, vrije tijd), MKB Nederland en VNO-NCW
- Cultuurbreed: Kunsten '92, Federatie Cultuur
- In Europees verband: Nemo

21. Volop verkiezingen in 2019

- Provinciale Staten op 20 maart: ondersteunen musea door lobbyhandreiking.
- Provinciale Staten kiezen 27 mei Eerste Kamer
- Europees parlement wordt gekozen op 23 mei, onder de aandacht brengen van het belang van musea voor de Europese samenleving

22. Museumkaart verrijkt ook musea

- Bijna 1,4 miljoen kaarthouders die door (herhaal)bezoek aantoonbaar bijdragen aan het vergroten van het verdienvermogen sector
- Beschermen van de privacy en de veiligheid van onze kaarthouders heeft de hoogste prioriteit
- Behalen van het gouden privacykeurmerk van DDMA (brancheorganisatie direct marketing)
- Vernieuwing MK operatie: databasebeheer, fulfillment, klantenservice, financiële rapportages, bezoekregistratie en vergoeding en marketing automation
- Onderzoeksagenda: analyse van de veelgaanders en maximering bezoeken, meerwaarde voor natuur & techniek musea, financiële effecten over 2018 en inschatten prijselasticiteit museumbezoek en Museumkaart voor de langere termijn
- Governance: portefeuillehouder MK in bestuur en Klankbordgroep MK wordt opgevolgd door vaste commissie die adviseert over toekomst-bestendigheid MK
- Deelname overeenkomst en algemene voorwaarden finaliseren en ondertekenen
- Museumkaart verkooptopper: halfjaarlijkse wedstrijd voor baliemedewerkers in musea met als prijs een teamuitje in een collegamuseum
- Bezoeksinalering om operatie te monitoren en dienstverlening aan musea te verbeteren
- Museumkaartdashboard, aandacht voor diversiteit en koppelen aan Museana
- Verhoging CAP tot euro 15,50 incl btw
- Aandacht voor terugdringen toeslagen

23. Kwaliteitsnormen

- Registratie is dé erkenning van musea in Nederland waarin ook de Ethische Code voor Musea, de Code Culturele Diversiteit en de Governance Code Cultuur zijn verankerd.
- Onafhankelijke (tussentijdse) toetsing van musea door Stichting Museumregister Nederland
- Registratie is voorwaarde voor lidmaatschap van de Museumvereniging
- Evaluatie van de Museumnorm in samenwerking met Museumregister en Landelijk Contactorgaan Museumconsulenten
- Ontwikkelen van een kwaliteitsnorm voor museale presentatie-instellingen zonder eigen collecties die zich willen liëren aan de Museumvereniging

24. Restitutie en repatriëring van collecties

- Overdracht museale verwervingen sinds 1933 naar NIOD en voorbereiden communicatie rond extra aandacht n.a.v. 75 jaar bevrijding
- Vergelijkend onderzoek naar (re) presentatie van het koloniale verleden en betrekken kennis van het Nationaal Museum van Wereldculturen

25. Museumcijfers

- Met hulp van de musea die hun data invoeren in Museana komt Museumcijfers 2018 tot stand.
- De leden hebben behoefte aan vereenvoudigde toegang tot de benchmark. Een portal met ook Museumkaart en –kids dashboards via het ledenplatform kan een eerste stap zijn.

Generieke activiteiten

2. Interne organisatie

Met medewerking van de leden

De ledenvergadering is het hoogste orgaan van de Museumvereniging en komt ten minste halfjaarlijks bijeen vanwege zijn statutaire taken en verantwoordelijkheden. Voorafgaand aan de formele vergadering vindt een informatieve sessie plaats. Ook de kringen rijksmusea en werkgeverschap zijn statutaire organen; zij komen zo vaak als nodig bijeen.

Bestuur

Op museumverenigingjaarverslag.nl en museumvereniging.nl is informatie beschikbaar over het profiel, de samenstelling, (neven) functies, termijnen en portefeuilles van bestuursleden. Het bestuur heeft onlangs besloten dat de vice-voorzitter ook portefeuillehouder is voor de Museumkaart om de inhoudelijke aandacht voor dit belangrijke instrument dat het verdienvermogen voor musea daadwerkelijk vergroot, te verankeren.

Commissies, programmaraad, sectieraad, klankbord- en werkgroepen

Op museumcontact.nl is de actuele samenstelling beschikbaar van de programma- en sectieraad en van verschillende commissies, klankbord- en werkgroepen waarin musea participeren. Wilt u in de toekomst op deze manier een bijdrage leveren? Geeft u dit dan door aan een medewerker van de Museumvereniging.

Vereenvoudigd contributiebeleid met ingang van 2019

Ten tijde van de fusie van Nederlandse Museumvereniging (NMV) en de Vereniging van Rijks gesubsidieerde Musea (VRM) is aangegeven dat de oude contributiesystematiek van NMV

en VRM nog een aantal jaren zou worden voortgezet. In 2016 heeft het bestuur besloten om een aanpassing van het contributiestelsel te overwegen na evaluatie van de realisatie van de fusiedoelen. Deze evaluatie is in 2018 afgerond.

We blijven voor de berekening van de contributie voor leden, gelieerde instellingen en belangstellenden een stelsel van tien categorieën hanteren, dat is gebaseerd op de totale baten van betreffende instelling. Daarnaast blijven de contributie voor de kringen rijksmusea en/of werkgeverschap. Voor het lidmaatschap van deze kringen geldt een vaste voet en een aanvullend bedrag, gebaseerd op het aantal fte's. Indien een lid deelneemt aan beide kringen geldt alleen de vaste voet voor één kring.

In het contributiebeleid met ingang van 2019 verlagen we de vaste voet voor de kringen rijksmusea en werkgeverschap en wordt de bijdrage meer fte- gerelateerd. Uitgangspunt voor de contributie is de jaarrekening t-2; dit betekent voor 2019 dat het jaar 2017 de basis is. Een stijging van de categorie indeling wordt beperkt tot maximaal 1 stap per contributiejaar; een daling in categorie indeling wordt meteen en volledig gehonoreerd. De contributie zal eens in de 4 jaar worden geïndexeerd op basis van het consumentenprijsindexcijfer van het Centraal Bureau voor de Statistiek. De doorbelasting van de lidmaatschapskosten AWVN aan de kring werkgeverschap vervalt; dit wordt voortaan gedekt uit de contributie aan deze kring. Vacatures kunnen door leden gratis worden geplaatst op site(s) van de Museumvereniging. In dit stelsel dragen de sterkste schouders de zwaarste lasten en is voor museale instellingen de hoogte van de contributie beter voorspelbaar. Het stelsel biedt ook flexibiliteit om het aan de financiële positie van de leden aan te passen.

Gelieerde instellingen

Om de kwaliteit van de gelieerde instellingen en daarmee het hoogstaande aanbod voor Museumkaarthouders te waarborgen is er behoefte aan een kwalitatief kader waaraan huidige en gelieerde instellingen in spé getoetst kunnen worden. Dit kwalitatieve kader wordt naar een gelijksoortig model als de huidige Museumnorm 2015. Het voorstel is om de toetsingen van gelieerde instellingen te beleggen bij de onafhankelijke stichting Het Museumregister Nederland. De inhoud van het kader wordt vastgesteld door de Museumvereniging met aan de basis de ICOM-definitie en de Ethische Code voor Musea. Totdat gelieerde instellingen getoetst kunnen worden aan het kwalitatieve kader, wordt deelname aan de Museumkaart voor nieuwe gelieerde instellingen opgeschort.

Dienstenovereenkomst tussen Museumvereniging (MV) en Stichting Museumkaart (SMK)

De besturen van MV en SMK vormen een personele unie. Hoewel de exploitatie van de Museumkaart is ondergebracht in SMK, voeren medewerkers van de MV de werkzaamheden uit. Voortaan levert MV aan SMK een aantal diensten en werkzaamheden, welke zijn opgenomen in een dienstenovereenkomst. SMK en MV onderkennen daarbij dat deze diensten en werkzaamheden op reguliere basis worden geleverd, zonder dat het mogelijk is om daar vooraf een exacte belasting in tijd, capaciteit of geld voor vast te stellen, zodat de omvang van de te leveren diensten en werkzaamheden geschiedt op basis van onderling vertrouwen. In 2019 komt voor deze dienstenovereenkomst een lumpsum bijdrage van 1,6 miljoen van SMK voor MV beschikbaar die is opgebouwd uit een deel beleid (350k) en een deel bureau (personeel/kantoor 1.250k). Bij begroting en realisatie worden de door te berekenen kosten gebaseerd op afspraken en toerekeningen passend bij het beleids/jaarplan.

Verenigingsbureau

Op het bureau van de vereniging ontstaan enkele vacatures, door natuurlijk verloop of omdat in het beleidsplan al een nieuwe functie is voorzien. Het gaat om een data-analist (gerelateerd aan het Customer Data Platform), een medewerker Museumkaart (vanwege implementatie van nieuwe systemen) en een communicatie expert (gezien de door de leden gewenste zichtbaarheid door zienswijzen op actuele kwesties). De proef met een trainee willen we nog evalueren. We zullen de Code Culturele Diversiteit hanteren bij werving en selectie.

3. Geconsolideerde begroting 2019

Het jaarverslag en de begroting van de Museumvereniging (MV) bevat conform wet- en regelgeving de geconsolideerde cijfers van MV en Stichting Museumkaart (SMK). SMK publiceert de eigen begroting en jaarrekening tevens in een eigen publieksjaarverslag.

De verenigingsbegroting 2019

Deze is gebaseerd op de prognose 2018 en het beleidsplan 2017-2019.

- De contributieopbrengst is berekend conform het vernieuwde contributiebeleid.
- De dienstenovereenkomst tussen MV en SMK bevat een bijdrage van € 1,6 miljoen aan MV.
- De personele lasten betreffen
- 20 fte, waarvan 3 vacatures.
- De post “ledenplatform: communicatie en evenementen” is taakstellend en gebaseerd op de eerste contouren voor herstructurering van de verschillende onderdelen. Het tekort hierop wordt gedekt uit de bijdrage van SMK aan MV.
- Het resultaat voor bestemming over 2019 bedraagt nihil.

Ter informatie: de begroting 2019 van Stichting Museumkaart

- Deze begroting houdt rekening met een stijging van de gemiddelde toegangsprijs van musea door stijging van de btw van 6% naar 9%, met een bezoekfrequentie van 6,75 en 1,37 miljoen afzet aan Museumkaarten. Het plafond in de gemiddelde toegangsprijs, de CAP, wordt in 2019 met € 0,50 verhoogd en wederom in 2020. Het niet verhogen van de CAP in 2019 zou indruisen tegen het advies van de klankbordgroep Museumkaart, bemoeilijkt het nakomen van afspraken om toeslagen te beperken en heeft bovendien als ongewenst neveneffect dat

musea met entreprijs (bijna) gelijk aan de CAP in enige mate opdraaien voor de btw-verhoging.

- Er is sprake van incidentele kosten die samenhangen met de implementatie naar aanleiding van de tender en de vernieuwing van de backoffice van de Museumkaart. Hiermee is naar schatting € 1,5 miljoen gemoeid.
- Omdat op het moment van begroten de gunning nog niet definitief is verleend, zijn de directe kosten Museumkaart 2019 verwerkt zonder rekening te houden met besparingen.
- De hogere kosten inzake werving & behoud van kaarthouders hangen samen met doorontwikkeling van marketingactiviteiten in het Customer Data Platform.
- Het resultaat voor bestemming (€2.612.000 negatief) komt ten laste van de bestemmingsreserve bezoekvergoeding. Deze reserve is gevormd om een onverwachte stijging van de bezoekfrequentie of de gemiddelde toegangsprijs op te kunnen opvangen. De rekenregel is dat de stichting virtueel één extra museumbezoek van alle kaarthouders zou kunnen vergoeden tegen 60% van de gemiddelde prijs van één vol betalend bezoek. Een negatief resultaat van de stichting komt in beginsel ten laste van deze bestemmingsreserve en een positief resultaat ten gunste van deze reserve. In 2021 zal de reserve weer aangevuld worden.

Geconsolideerde begroting 2019 van de Museumvereniging en de Stichting Museumkaart

EXPLOITATIE	2019
Contributies: leden, gelieerde & belangstellende instellingen	1.012.000
Opbrengsten Ledenplatform	326.000
Netto-omzet Museumkaart	68.447.000
Opbrengst overige activiteiten	25.000
Bijdrage OCW voor Museumeducatieprijs	PM
Totale baten	69.810.000
Bureaunkosten	2.232.000
Werkgeverszaken	140.000
Ledenplatform: communicatie en evenementen	404.000
Kwaliteit	45.000
Public Affairs	125.000
Communicatie	75.000
Directe kosten Museumkaart	2.975.000
Bezoekvergoedingen Museumkaart	61.514.000
Promotie activiteiten Museumkaart	1.550.000
Marketing activiteiten Museumkaart	1.850.000
Totale lasten	72.410.000
Exploitatieresultaat	2.600.000 tekort
Afschrijvingen	17.000
Financiële resultaten (baten)	5.000
Resultaat voor bestemming	2.612.000 negatief

Bijlage: Evaluatie realisatie fusiedoelen

Het bestuur heeft in 2018 Berenschot opdracht gegeven om de meerwaarde van de fusie tot Museumvereniging te onderzoeken, mogelijke nadelige effecten en onbenutte kansen in beeld te brengen met eventuele consequenties voor het verenigingsbeleid en de dienstverlening aan de leden.

Fusiedoelen

Het is vooral aan leden en partners van de vereniging om te oordelen of de fusie van NMV en VRM in 2014 meerwaarde heeft voor effectiviteit en dienstverlening, te meer omdat de doelen destijds niet vertaald zijn in meetbare resultaten. Met het samengaan werd meer invloed op de politieke en publieke opinie beoogd net als meer mogelijkheden voor belangenbehartiging op maat, verbetering van de dienstverlening aan de leden en meer doelgerichte communicatie met de leden.

Uitkomst

Eén brancheorganisatie voor de museumsector - één aanspreekpunt - blijkt in de praktijk goed te werken en versterkt landelijke lobbytrajecten; de fusie wordt door leden en partners ervaren als een logische stap. Musea zijn tevreden over de dienstverlening van de vereniging; de opinie is dat met weinig middelen veel wordt bereikt in een plezierige samenwerking.

Aanbevelingen

Berenschot doet acht aanbevelingen aan het bestuur om de slagkracht van de Museumvereniging de komende jaren te vergroten. Hierna is procesmatig weergegeven hoe die worden opgevolgd.

Aanbeveling	Onderdeel	Wat	Actie	Wanneer	Waar te vinden
1	Governance	Bestuursmodel	Bestuursevaluatie	2019 en 2020	Hoofdstuk 3
2	Governance	Beleidscyclus	Rol van de secties/leden	In de loop van 2019	Hoofdstuk 3
3	Deskundigheidsbevordering	Secties en sectieraad	Leden-evenementen heroverwegen	In de loop van 2019	Hoofdstuk 2
4	Deskundigheidsbevordering	Museumcongres/kennisdag Regiobijeenkomsten			Hoofdstuk 2
5	Belangenbehartiging	Standpunt bepalen & communiceren	Lobbydossiers opbouwen en uitdragen	Najaar 2018	Hoofdstuk 2 en 3
6	Belangenbehartiging	Zichtbaarheid door communicatie			
7	Belangenbehartiging	Inzet landelijke lobby langere termijn			
8	Belangenbehartiging	Brancheinformatie beschikbaar maken voor musea			
			Toevoegen aan ledenplatform	In de loop van 2019	Hoofdstuk 2

Toelichting op de aanbevelingen

- De dienstverlening aan de leden is na de fusie verminderd als gevolg van bezuinigingen; de communicatie met de leden is verbeterd zonder dat de leden dit zien als een direct gevolg van de fusie. Zowel bij leden als partners bestaat de behoefte aan aanscherping van de strategische agenda van de vereniging. Ook mag de vereniging assertiever zijn, meer inspelen op de actualiteit en zelf koers bepalen.
- In de kennisdeling ligt vrijblijvendheid op de loer; de vereniging moet meer doen dan faciliteren van bijeenkomsten maar de kwaliteit ervan bewaken door te sturen op inhoud en resultaten. Dat vraagt om een heroverweging van de structuur met secties en connecties ervan met de kringen. Dit stelt de vereniging ook voor de vraag of de typering van musea (naar collectie) nog steeds representatief is voor de veelkleurigheid van de sector. Datagedreven informatie uit verschillende bronnen kan inzichten opleveren en doorlopend voeding bieden aan de lobbyactiviteiten. Het ontsluiten van brancheinformatie en het beschikbaar stellen als sturingsinformatie aan individuele leden is door de voortdurende politieke, economische, sociale en technologische ontwikkelingen cruciaal.

